

Raadsinformatiebrief

Van	Burgemeester en Wethouder/Burgemeester	Zaak nr.	1359549
Aan	Gemeenteraad	RIB nr.	2023 - 80
Portefeuillehouder	B. Heller	Datum	16 oktober 2023
Informatie bij	Rivkah Wiener	Tel. nr.	(035) 629 2050

Onderwerp

Continueren noodopvang asielzoekers in Gooiland Hotel

Kernboodschap

In Gooiland Hotel worden sinds april 2022 tussen de 50 en 74 asielzoekers opgevangen en sinds januari 2023 is dit aantal verhoogd naar 148. Hierover heeft u op 30 november 2022 van ons bericht gehad.

De opvang gebeurt onder verantwoordelijkheid van het COA, waarbij afspraken zijn vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen COA en de gemeente. COA en Gooiland Hotel hebben onderling een private overeenkomst gesloten. De overeenkomst heeft een duur van 1 jaar en loopt af op 31 december 2023. Er is de mogelijkheid om jaarlijks te verlengen met een jaar bij wederzijds instemmen, tot maximaal 4 jaar.

Gooiland Hotel en het COA hebben vanwege het wederzijds goed bevallen van de samenwerking op 13 juli 2023 aan de gemeente aangeboden om de noodopvang aan asielzoekers per 1 januari 2024 te verlengen voor de duur van een jaar. Het college heeft op 19 september 2023 besloten om op het aanbod van het COA en Gooiland Hotel in te gaan. Daartoe zal de bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA worden verlengd voor de duur van 1 jaar.

Ook vanuit de gemeente is er tevredenheid. De opvang verloopt zonder noemenswaardige incidenten buiten de locatie, er zijn overwegend positieve geluiden vanuit de buurt en goede ervaringen in de samenwerking met COA en Gooiland Hotel.

De gemeente is tegelijkertijd bezig met de Hilversumse asielaanpak, waarover de gemeenteraad in december 2023 een besluit neemt. Dat besluit gaat over een afwegingskader voor asielopvang. De verwachting vanuit de spreidingswet is dat de gemeente Hilversum 360 asielplekken moet realiseren. De startdatum van de spreidingswet is onzeker omdat de wet nog behandeld zal worden door de Eerste Kamer. Vanwege die onzekerheid is besloten om met deze verlenging uitvoering te geven aan het enige landelijke kader dat wel duidelijkheid biedt: de inspanningsverplichting uit augustus 2022 om in iedere regio asielzoekers op te vangen en daarmee de druk op aanmeldcentra zoals Ter Apel te verlagen.

Na het besluit van het college zijn omwonenden geïnformeerd, gevolgd door het versturen van deze raadsinformatiebrief.

Aanleiding

Vanaf begin 2022 is de situatie in het overvolle aanmeldcentrum in Ter Apel onhoudbaar. Er zijn onvoldoende plekken om mensen op te vangen. Daarom zijn er maatregelen genomen om de situatie voor asielzoekers, medewerkers en de inwoners van Ter Apel te verbeteren.

Om begripsverwarring te voorkomen; waarin deze brief wordt gesproken over asielzoekers, gaat het zowel over mensen zonder verblijfsvergunning die in de asielprocedure zitten, als over bewoners die een verblijfsvergunning hebben maar nog geen reguliere huisvesting in een gemeente hebben.

Per 26 augustus 2022 hebben de Veiligheidsregio's afgesproken zich in te spannen voor 450 opvangplekken per regio. Deze aantallen worden periodiek bijgesteld op basis van actuele instroomcijfers en prognoses. Naast de Veiligheidsregio committeerde de Vereniging Nederlandse Gemeenten zich ook aan deze inspanning. In de regio Gooi en Vechtstreek heeft momenteel alleen Hilversum een noodopvang in Gooiland Hotel, met nu nog ruimte voor 148 asielzoekers. Deze doelgroep asielzoekers en de aantallen staan los van de afspraken die er zijn om oorlogsvluchtelingen uit Oekraïne op te vangen.

Gooiland Hotel vangt sinds april 2022 tussen de 50 en 74 asielzoekers op. In oktober 2022 heeft Gooiland Hotel de gemeente en COA aangeboden om maximaal 148 vreemdelingen op te opvangen. Het college is met de directeur van Gooiland Hotel in gesprek gegaan en het COA heeft op de locatie een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor de gewenste uitbreiding. Nadat beide positief werden bevonden is het college een bestuursovereenkomst met het COA aangegaan. Het COA en Gooiland Hotel hebben onderling een private overeenkomst gesloten. Uit een evaluatie tussen het COA, Gooiland Hotel en het programmteam Vluchtelingen van de gemeente, hebben Gooiland Hotel en COA uitgesproken dat zij graag van de verlengingsmogelijkheid voor 1 jaar noodopvang gebruik willen maken. Op dit voorstel is door het college positief besloten.

Argumenten

Aanbod vanuit de ondernemer zelf

Het aanbod van Gooiland Hotel komt vanuit de organisatie zelf. Zij geven aan positief te staan tegenover het continueren van de opvang van asielzoekers, vanuit de goede ervaringen sinds de aanvang in april 2022. De goede samenwerking met het COA is hier een belangrijk onderdeel in.

Ondernemer verzoekt om zekerheid t.a.v. de bedrijfsvoering

De reden om dit besluit nu te nemen is omdat het zekerheid biedt aan het Gooiland Hotel. Langer wachten en eventueel niet verlengen, betekent dat Gooiland Hotel zich niet voldoende kan voorbereiden om de exploitatie als hotel te hervatten, bijvoorbeeld omdat het hotel pas laat weer open gesteld kan worden voor boekingen.

Een noodopvanglocatie zonder incidenten buiten de locatie

Het opvangen van vreemdelingen gebeurt al vanaf april 2022 in Gooiland Hotel en verloopt zonder grote problemen in het hotel, met enkel wat kleine incidenten. Buiten de locatie hebben er in de afgelopen anderhalf jaar geen incidenten plaatsgevonden.

Vanwege een viertal voorwaarden blijft de kans op incidenten in de komende periode minimaal:

1. Alleen asielzoekers boven de 18 jaar

De vreemdelingen die we opvangen zijn allen boven de 18 jaar. COA heeft de locatie niet geschikt geacht voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's) en gezinnen. Dat heeft twee redenen:

- De ramen op de locatie kunnen eenvoudig geopend worden, waardoor gevaarlijke situaties voor kinderen kunnen ontstaan.
- De onderwijssector is overvol in de regio, wat het plaatsen van kinderen op scholen lastig maakt.

2. *Alleen geregistreerde asielzoekers*

De asielzoekers die geplaatst zijn in Gooiland Hotel zijn geregistreerd bij een aanmeldcentrum, zoals Ter Apel. Dat heeft twee voordelen:

- De verantwoordelijkheid voor de opvang (begeleiding, financiën, eerstelijnszorg, dagbesteding, veiligheid) ligt bij het COA. Dat scheelt veel gemeentelijke capaciteit omdat ongeregistreerde asielzoekers, die nog niet bij het aanmeldcentrum zijn aangemeld, onder de verantwoordelijkheid van de gemeente vallen.
- Ongeregistreerde asielzoekers hebben in gemeenten vaker tot overlast geleid.

3. *Geen veiligelanders*

Asielzoekers uit veilige landen komen ook naar Nederland. Om asielaanvragen sneller af te handelen, heeft het kabinet een lijst met veilige landen gemaakt. Asielzoekers uit deze landen komen bijna nooit in aanmerking voor asiel. Er zijn ervaringen in Nederland dat veiligelanders voor overlast zorgen. Deze doelgroep wordt uitgesloten voor plaatsing in Gooiland Hotel.

Minder druk op de buitenruimte door bedrijfs- en procesmatige verbeteringen

Gooiland Hotel stelt zowel het voormalige discotheekgedeelte als het grote dakterras ter beschikking voor het gebruik door vreemdelingen. Daardoor zijn er meer mogelijkheden voor vreemdelingen om op de locatie zelf naar een gemeenschappelijke plek te gaan, bijvoorbeeld om te roken en te/ontspannen op het dakterras. De ervaring is dat er door deze verbeteringen geen druk op de buitenruimte rondom Gooiland Hotel ontstaat.

Er vindt regulier overleg plaats tussen de gemeente en COA over de voortgang en eventuele knelpunten.

Bij incidenten die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde worden politie en zo nodig de burgemeester geïnformeerd.

1.4. Past binnen de inspanningsverplichting van 450 opvangplekken per regio.

Per 26 augustus 2022 hebben de Veiligheidsregio's afgesproken zich in te spannen voor 450 opvangplekken per regio. Op deze manier dragen Veiligheidsregio's bij aan de grote opgave als het gaat om het opvangen van vreemdelingen en het verlichten van de situatie bij aanmeldcentra, in het bijzonder Ter Apel. In de regio Gooi en Vechtstreek heeft momenteel alleen Hilversum een noodopvang in Gooiland Hotel, met ruimte voor 148 asielzoekers.

Kanttekeningen

Onduidelijkheid over de Spreidingswet.

De gemeente is bezig zich voor te bereiden op de verwachte taakstelling vanuit de Spreidingswet. Deze wet moet asielzoekers gelijkmatiger over gemeenten verdelen door iedere gemeente een taakstelling te geven. Voor Hilversum gaat het waarschijnlijk om 360 asielzoekers. In december 2023 wordt de raad gevraagd het Hilversumse kader voor de asielaanpak vast te stellen. Het is echter vanwege van de val van het kabinet onduidelijk of we op 1 januari 2024 een grotere asieltaakstelling uit de Spreidingswet moeten vervullen. Tot die tijd richten we ons op de landelijke afspraak waar we wel zekerheid over hebben: die inspanningsverplichting om als regio 450 asielzoekers op te vangen. Door de verlenging van Gooiland met een jaar blijven we aan deze inspanningsverplichting voldoen.

Zorgen vanuit de samenleving rondom veiligheid, voorzieningen en zorg.

Het college spant zich in om eventuele zorgen zoveel mogelijk weg te nemen. In het geval van Gooiland Hotel doen we dat door helder te communiceren naar omwonenden en door goede afspraken met het COA te maken. Het feit dat er geen incidenten buiten de locatie zijn geweest en door de voorwaarden zoals geformuleerd onder argument 1.3 vast te leggen, verwachten we dat de kans op incidenten de komende periode laag blijft.

Indien gewenst of wanneer hier aanleiding voor is, starten we met bewoners een buurtbeheergroep. Die behoefte is er tot nu toe niet geweest.

Financiën, middelen & capaciteit

De opvang verloopt onder de verantwoordelijkheid van het COA. Zij dragen alle financiële lasten. De inzet van ambtenaren vanuit de gemeente Hilversum in de reguliere gesprekken met beide partijen verloopt via het programmateam Vluchtelingen.

Vervolgtraject

Na het besluit van het college zijn omwonenden geïnformeerd en hebben we daaropvolgend u deze brief gestuurd. Ook het COA en Gooiland Hotel worden hierover geïnformeerd zodat de situatie ook na 1 2024 januari stand zal houden.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n): n.v.t.

Deze raadsinformatiebrief is digitaal beschikbaar op [internet](#) onder "Vergaderstukken", B en W-vergadering van 10 oktober 2023.